

Ergenler ?çin Mantık d??? ?nançlar Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ergenler ?çin Mantık d??? ?nançlar Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=21146>

Özet

Ergenler için Mantık dikkatli inançlar Ölçeği (EMÖ), ergen popülasyonunun sahip olduğu mantık dikkatli inançları ölçmek amacıyla Asım Çivitci tarafından 2006 yılında geliştirilmiş bir araçtır. Ölçek, özellikle Rasyonel Duygusal Davranışçı Terapi (RDT) kuramının merkezinde yer alan üç temel talebi (Başarı, Rahatlık ve Saygı) hedef almaktadır. Geliştirme çalışmaları, ölçeğin ergenlerdeki bilişsel yapıları ve katı talepleri güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçebildiğini göstermektedir.

Ölçek, toplamda 21 maddeden oluşmakta olup, 5'li Likert tipi derecelendirme sistemi kullanılarak yapılmaktadır. Yapılan geçerlik ve güvenilirlik analizleri, ölçeğin üç faktörlü yapısını desteklemekte ve psikometrik özelliklerinin kabul edilebilir düzeyde olduğunu ortaya koymaktadır.

Anahtar Kelimeler

Mantık dikkatli inançlar, Ergenler, Bilişsel Yapılar, Rasyonel Duygusal Davranışçı Terapi, Ölçek geliştirme, Geçerlik, Güvenirlik, Başarı Talebi, Rahatlık Talebi, Saygı Talebi.

Yazarlar

Asım Çivitci

Amaç

Ergenler için Mantık dikkatli inançlar Ölçeği'nin temel amacı, ergenlik dönemindeki bireylerin sahip olduğu ve psikolojik sıkıntılara yol açabilen üç ana alandaki (Başarı, Rahatlık ve Saygı) katı, mutlakiyetçi ve mantık dikkatli taleplerin şiddetini belirlemektir. Bu ölçek, özellikle Türk kültürüne özgü ergen popülasyonunun bilişsel yapısını incelemeye yönelik olarak geliştirilmiştir.

Ölçek, psikolojik danışma ve rehberlik alanında, ergenlerin problematik inanç sistemlerini hızlıca tespit ederek RDT temelli müdahalelerin planlanmasına katkı sağlamak üzere tasarlanmıştır. Bu sayede, ergenlerin daha rasyonel düşünme biçimleri geliştirmelerine yardımcı olacak çalışmalar için sağlam bir temel oluşturulması hedeflenmiştir.

Yapı

EMÖ, Albert Ellis'in Rasyonel Duygusal Davranışçı Terapi (RDT) kuramına dayanan ve psikolojik uyumsuzluğun temel nedeni olarak kabul edilen **mantık dikkatli inançlar** yapısını ölçmektedir. Ölçek, bu mantık dikkatli inançları üç ana boyutta ele almaktadır:

Başarı Talebi (8 madde): Bireyin mutlak suretle başarıyla olması gerektiğine dair katı inançları

içerir.

Rahatlık Talebi (7 madde): Yaşam koşullarının her zaman kolay ve konforlu olması gerektiğine dair inançlar? yansıtır.

Saygı Talebi (6 madde): Çevredeki önemli kişilerin kendilerine daima saygı göstermesi ve onaylaması gerektiğine dair talepleri ifade eder.

Bu üç boyut, ergenlerin kendilerine, beklentilerine ve yaşamaya yönelik geliştirdikleri mutlakîyetçi gereklilikleri ve zorunluluklar? (demandingness) temsil eder.

Geçerlik

Ölçeğin geçerlik çalışmaları, ölçeğin teorik olarak varsayılan üç boyutlu yapıyı ne kadar iyi temsil ettiğini araştırmıştır. Yapılan faktör analizleri sonucunda, ölçeğin üç boyutlu modelinin uyumunu belirlemek amacıyla hesaplanan uyum indeksi değerleri **kabul edilebilir düzeyde** bulunmuştur.

Ölçek maddelerinin faktör yükleri incelenmiş ve bu yüklerin .40 ile .69 arasında değeri?ti?i tespit edilmiştir. Bu aralık, maddelerin ait oldukları faktörü yeterli düzeyde temsil ettiğini ve **yapı geçerli?i** için önemli kanıtlar sunduğunu göstermektedir.

Güvenirlik

Ergenler için Mantık d??? ?nançlar Ölçeği'nin güvenirlik analizleri, iç tutarlılık katsayılar? (Cronbach Alfa) kullanılarak rapor edilmiştir. Ölçeğin toplam puanının iç tutarlılık katsayısı **.71** olarak hesaplanmıştır, bu da ölçeğin genel olarak güvenilir olduğunu iddia etmektedir.

Alt boyutlara ilişkin iç tutarlılık katsayılar? ise .57 ile .62 arasında değeri?mektedir. Bu değerler, alt boyutlar bazında tutarlılığın orta düzeyde olduğunu göstermekle birlikte, psikolojik ölçme araçları literatüründe alt ölçekler için bazen kabul edilebilir sınırlar içinde değerlendirilebilmektedir. Ayrıca, ölçeğin düzeltilmiş madde toplam puan korelasyon katsayılar? .28 ile .68 arasında değeri?erek maddelerin ölçek bütününe katkı?ını desteklemektedir.

Faktör Analizi

Ölçeğin yapısal geçerliliğini test etmek amacıyla aç?mlayıcı faktör analizi uygulanmıştır. Bu analizde, maddelerin döndürülmesi için **varimax dik döndürme tekniği** kullanılmıştır.

Analiz sonuçları, ölçeğin teorik beklentilere uygun olarak üç faktörlü bir yapıya sahip olduğunu doğrulamıştır. Faktör yüklerinin ve uyum indekslerinin kabul edilebilir aralıklarda olması, ölçeğin Ergenler için Mantık d??? ?nançlar yapı?ının beklendiği bir şekilde ayrıştığını göstermektedir.

lme Aracı

Test Türü: GeliĐtirme (lek GeliĐtirme alığması)

Format: z Bildirim leĐi (KaĐt/Kalem veya Dijital Uygulama)

Mevcut Diller: Türkçe

Popülasyon Grubu: Ergenler

YaĐ Grubu: Ergenlik dönemi (alığma lise öğrencileri üzerinde yapılmığtır.)

Popülasyon Detayları: Lise düzeyinde eĐitim gören Đrenciler.

Test MetodoloĐisi: 5'li Likert Tipi Derecelendirme. (1= **Hiç KatĐlmĐyorum**, 5= **Tamamen KatĐlmĐyorum**)

Anahtar Kelimeler

Psikometrik zellikler, Ergen psikoloğisi, BiliĐsel davranığığk, Varimax, PsikoloĐik danığma, ivitci, Mantık Disi İnançlar leĐi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tanımlayıcığı: Bilgi mevcut değildir.

BaĐlı KuruluĐ E-posta Adresleri: acivitci@hotmail.com

YazıĐma Adresi: Bilgi mevcut deĐildir.

Đzinler, cret ve Test Yığı

Ölçek, Asım ivitci tarafından 2006 yılında yayımlanan bir makale ile bilim dünyasına sunulmuğtur. Akademik ve arağtırma amaçlı kullanımlar için yazarın izin prosedürlerinin izlenmesi tavsiye edilir. Ticari kullanıma veya lisans creti hakkında spesifik bir bilgi kaynağta belirtilmemiğtir.

leĐinin orijinal makalesi ve detayları Dergipark üzerinden eriğilebilir durumdadır: dergipark.ulakbim.gov.tr. Ayrıca, leĐinin orijinal PDF dosyasına ağağdaki bağlantıdan ulağılabilir:

[ergenler-icin-mantik-disi-inanclar-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

ivitci, A. (2006). Ergenler Çin Mantık D?? ?nalar le?'nin geli?tirilmesi: geçerlik ve güvenirlik al??malar?. *Türk Psikolojik Dan??ma ve Rehberlik Dergisi*, 3(25), 69-80.

Ergenler Çin Mantık d?? ?nalar le?i Maddeleri

NEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

Ba?ar? Talebi (8m):

Rahatlık Talebi (7m):

Sayg? Talebi (6m):